

Vierde Zomeravondwandeling met IVN Gulp & Geul (dinsdag 26 juli 2005).

De maandag was nogal vochtig ofwel regenachtig met af en toe forse buien. Deze dinsdagavond vertoonde bijna hetzelfde beeld. Let op het woordje 'bijna'. Voor de deelnemers wederom prima wandelweer, een kort en heel licht buitje zorgde voor enige afwisseling van die zonnige avond met heerlijke temperaturen.

Hoewel de we de tijd weten is daar weer die galmende klank vanuit de kerktoren. Iedereen spits zijn of haar oren want de gids recht zijn rug en schraapt zijn keel. Even later gaat het linksaf en volgen we een stukje spoorlijn. De gids verhaalt over de paar centen die de aanleg kostte en die zorgde voor de naamgeving van dit traject met zijn prachtige ligging in dit fraaie deel van de provincie. Onze (stoom)treinreizigers wanen zich tijdens een trip gedurende grote delen van het traject in een heel ver buitenland. Onze fietsende deelnemer verankert zijn degelijk rijwiel aan een verkeersbord zodat hij straks zeker weet dat men zijn herkenningspunt heeft laten staan.

Natuurlijk stonden we stil bij die 'vreemde vogels' in diverse bloembakken maar ook de bermbeplanting krijgt uiteraard onze aandacht. We steken even verder het spoor over om de Dikkebuikweg geleidelijk omhoog te volgen. De gids kan of wil niet ingaan op het ontstaan van de naam voor dit klimmend stukje weg maar uit het geroezemoes van de deelnemers, de 20 net gepasseerd en uit Wijlre afkomstig, vangt

men op dat een jarenlang heel vaak passerende natuurgids misschien heeft bij gedragen aan de naamgeving. Onze eigen gids laat onze bezoekers weer wrijven en ruiken (wilde peen en de marjolein), verhaalt over de kalkoven (met vanavond een vrouwelijk getinte hangplek). Verder kan hij zijn verhaal kwijt over de ongelukkige gebeurtenis (wegkruis langs de weg) en ook de vele wissels kunnen onze deelnemers duidelijk maken wat er in de minder lichte uren gebeurt.

We blijven rechtdoor omhoog lopen en gaan pas op de T-splitsing naar rechts, richting Eijserbos, De bosrand biedt wederom genoeg aanknopingspunten evenals de hoge zendmast. Even later draaien we het bos in maar

we bezoeken dan ook meteen even een schitterend complex dassenburchten. Waarschijnlijk is eenieder aardig onder de indruk van de vele ingangen en de uitgestrektheid van deze locatie. Uiteraard zien we ook diverse latrines ofwel dassenputjes waarin deze dieren hun uitwerpselen achter laten. Vooral de kinderen van ons stel uit het noorden zijn geïmponeerd en beide meiden blijken tijdens het vervolg van de route veel te kunnen vertellen over hun eigen leefwereld. Onze viervoeter heeft waarschijnlijk geen grote ballon opgemerkt want hij bleef enthousiast luisteren naar de toelichting van onze Hub. De talloze vragen en de belangstelling onderweg waren voor hem een waar plezier want blijkbaar had hij wederom de nieuwsgierigheid bij onze deelnemers weten te prikkelen. Er zijn van die mensen die hiervan enorm genieten.

Leuk detail tijdens deze tocht is de ontmoeting van oma met moeder. Oma duwt de kinderwagen de helling omhoog want zij wil haar goede "figoer" (haar slanke lijn) behouden en loopt dus bijna dagelijks achter deze extra brede kinderwagen. Na bewonderende blikken en woorden zet ze weer stevig de vaart er in en wij doen het iets rustiger aan want we dalen.

Een stuk verder in het bos gaan we via een echt bospaadje rechts en wringen ons tussen de oprukkende begroeiing. Gelukkig bereiken we een stukje verder weer een bredere bosweg welke door enkele trimmers fanatiek wordt benut want het loopt hier immers fors bergaf. Waarschijnlijk is dit hun favoriete stukje route. Helaas moeten wij de andere kant uit en dus weer omhoog. Boven volgen we een asfaltweg naar links en luisteren naar de uitleg van de verschillen van o.a. de zomer- en de winterseik. Let dus vooral op de bladstelen. Ook blijkt de gids op deze hoogte iets meer ontzag te tonen voor de grauwe wolkenmassa waaruit het even een poosje miezert. Een druk bewonderde verkleedpartij (vooral weer door onze inheemse dames) is het gevolg en als oranje figuur vervolgt onze gids de route. Een slimme zet van onze voorganger want nu konden onze noordelijke gasten hem gemakkelijk herkennen en volgen, zeker als we gaan dalen en het tempo kan oplopen.

Vanaf de hoge oever van dit deel van het Geuldal hebben we te maken met enorm weidse beelden en staan we menigmaal even stil om de verte te bewonderen. Een restant van de fraaie akkerranden uit 2004 weet zich nog te handhaven hoewel dit minimaal is en de overheidssubsidie jammerlijk zijn afgeschaft. Tja, onze ambtenaren of bureaurakkers raken alleen opgewonden van papier en ook van onlogische plannen. Om even vooruit of verder te kijken moet je niet bij deze gasten zijn omdat voor hun te vaak korte termijn prevaleert of in gewoon Nederlands: ze kunnen vaak niet verder kijken dan het bureau waar ze achter zitten en ze hoeven het niet te betalen. Deze instelling typeert ook een beetje ons huidige kabinet waarin natuur en milieu ook nog ergens in hun beleidsnota's genoemd wordt.

Vanaf de oevers van het Geuldal of de randen van het plateau genieten we van

mooie beelden in de diepte en op grote afstand. Onze lichtgewicht jonge dames lopen voorop. Waarlijk een schitterende conditie, hoog tempo, veel verhalen en...het gaat nu bergaf. Als we de Dikkebuikweg weer bereiken gaat het linksaf en het tempo juist omhoog. Nog even genieten van de verhalen over beschadigde stammen in de kersenboomgaard (morellen) en krantenverhalen. Onze dames zijn met moeite bij te benen en pas beneden in Wijlre kan de groep weer een beetje bij elkaar geraken. De spoorwegovergang markeert

de grens van het dorp en vlakbij bewonderen we een eigenaardig woonhuis waarbij de vraag rijst of de chique term 'a-symetrisch bouwwijze' ook wel de juiste is om het bouwwerk te typeren. Ongeveer 200 meter verder is ons eindpunt bereikt, vlak voor de locatie waar een aantal deelnemers de wandeling placht te evalueren. Gelukkig zorgen diverse wandelaars voor een meer neutrale klank in de terugblik. Een Fries, gelukkig gehuwd of misschien wel gehuwd gelukkig met een zeer zuidelijk dame uit de mooiste provincie van ons land, blijkt met onze gids op een zeer degelijke en diepgaande wijze de agrarische bedrijfsvoering te kunnen bespreken. Beiden ontdekken dat hun agrarische opleiding heel veel gemeen heeft, hun kennis enorm verbreed heeft maar ook dat er af en toe na 30 jaar een kennisgaatje is gevallen. De prettige man uit Ingber zorgt weer voor diverse vrolijke noten Onze deelnemers van de

evaluatie zijn vanavond heel mild gestemd en onze viervoeter onder onze tafel geniet van de resterende verhalen want ook het vrouwtje is inmiddels aangeschoven en geniet van de ontboezemingen en de noten aan de tafel. Een poos later moet hij mee met zijn baasje(s) want ook een fraaie dag loopt tenslotte ooit teneinde. Onze tektschrijver probeert nog een vijftal uurtjes onder de lakens te verblijven voordat de plicht hem weer wekt.

Hieronder even een korte toelichting over onze das (Meles meles). Een voor Nederland zeldzaam dier maar in onze regio zeer algemeen. Dit laatste geldt ook voor de Voerstreek, net over de grens, waar zijn karakteristiek uiterlijk menig toeristisch affiche siert.

Als men via internet meer info of plaatjes wil zien, gebruik dan vooral de Latijnse naam. Dit geldt zowel voor dieren maar beslist ook voor onze planten. Zo vond ik o.a.

ook de zegels aan het eind van deze tekst en ik ben dan zo brutaal om de plaatjes even te lenen.

De das, de grootste marterachtige van ons land.

Behalve de das kent Nederland nog tal van andere dieren binnen deze familie. We moeten hierbij denken aan bijv. otter, bunzing, steenmarter, fret, hermelijn, nerts, wezel en boommarter.

In het Frans le Blaireau, in het Engels the Badger en de Duitse taal noemt hem der Dachs. Hij is bijna bijna één meter lang en weegt als volwassen exemplaar ongeveer

15 kilo. De das is het grootste roofdier dat in Nederland voorkomt en kan ongeveer 15 jaar oud worden. Ze leven in familieverband in burchten. Bovengronds zijn deze te herkennen aan de vele holen en voor iedere ingang bevindt zich een berg uitgegraven aarde. Ondergronds is er een uitgestrekt gangenstelsel met kamers en ventilatiekokers. De kamers worden gestoffeerd met droog gras, varens en mos. Hij of zij houdt de burcht zeer schoon. Regelmatig ziet men voor de burcht

sporen van grassen enz. om de diverse ruimtes te verschonen. De burchten liggen vaak in hellingbossen maar hier (Eijserbos) liggen ze op het plateau. Soms worden ze ook aangetroffen in heggen of houtwallen. Elke familie bezit een eigen territorium.

De das is evenals het zwijn en de mens een omnivoor ofwel alleseter. Hij voedt zich met name met regenwormen. Ook insecten, slakken, kleine zoogdieren, tarwe, maïs en fruit (de vele hoopjes en putjes met uitwerpselen tonen aan dat hij ook kersen lust).. Dassen lopen tijdens hun nachtelijke voedseltochten over vaste paden, ook wel dassenwissels genoemd. Deze, soms eeuwenoude wegen, bevinden zich vaak in en langs landschapsverbindende elementen. In het zuidelijk deel van onze provincie kan men bijna elke wandeling wel sporen zien van hun aanwezigheid. Goede ogen herkennen al spoedig wissels, sleepsporen van nestmateriaal, uitgegraven grond en mogelijke plekken voor een burcht. Bijna elke zomeravondwandeling vanuit Wijlre kan de gids je wijzen op dassensporen. In deze

regio is hij beslist niet zeldzaam en hoewel hij wettelijk is beschermd zijn er nog steeds personen bezig met het vangen en andere illegale praktijken (stroperij). Helaas is ook niet iedere agrariër gediend van deze dieren en, ondanks subsidie mogelijkheden, staat voor hem het belang van opbrengst uit akkerbouw of vee en zijn machines voorop.

Diverse burchten worden dus niet uit baldadigheid vernield of ontoegankelijk gemaakt. Hoewel de das een nachtdier is, is hij niet echt schuw. Je kunt hem in de schemering en nachten beslist ontmoeten en de ochtendschemering is hun moment om het voor de rest van die dag weer het ondergrondse op te zoeken.

In sommige landen is er zelfs een fraaie reeks postzegels gewijd aan dit fraaie dier:

